

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

**Foae socială-culturală.
Apare în fiecare Sîmbătă.**

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 29.

Voieste, și vei fi.

Așa citisem între șirele unui ziar în care apăruse notița că: aviatorul Beaumont a câștigat premiul de 1000 funți ai ziarului englez „Daily Mail”. Cu ocaziunea aceasta un ziarist englez scria despre aviatorul francez, că numai mulțumită stăruinței lui de fer a câștigat premiul. Totatunci un savant francez susținea că în nouă din 10 cazuri, oricine își ajunge scopul, dacă are stăruința suficientă pentru ce-și propune a face.

Celce citește bogatele file ale istoriei, vede în aprecierile de sus naivitățile unor oameni, cari trec cu vederea figurile istorice: Napoleon, Garibaldi și alții, pe cari nu stăruința de fer, ci norocul, evoluțiunea timpului, energia rasei lor i-a făcut nemuritori. Niciunul n'a stăruit pentru a ajunge poziția sa de mai târziu.

Imprejurările le-a dat roata norocului în mână... o învîrtitură la cîrmă, și îi vedem la înălțimi de unde nu mai scoboară. Oamenii mari sînt puțini pe rotogolul pămîntului. Cu puține excepții cei cari s'au distins prin fapte mari, sînt din categoria a treia a lui Malvialo; voințele dezvoltate prin continuă stăruință. Decî în cazul acesta trebuie să-i dăm drept redactorului dela „Daily Mail”

și profesorului francez, căci un astfel de om ca Beaumont, nu prin inteligența, orî prin cultura sa universală, ci prin voința sa extraordinară a ajuns vestit. Are înaintea sa un scop, și cu toate mijloacele posibile luptă pentru realizarea lui.

Astfel de oameni ca Beaumont au o minte ageră, un corp sprinten și nervi sănătoși.

În disertația sa bine apreciată de presa engleză, filozoful Charles Heydemann discută asupra educațiunii voinții ca despre un ram al științei filozofice. Și susține, că oțelirea voinței e totașa de însemnată, ca și gimnastica corpului, avînd una asupra celeialalte influință egală. După părerea lui Heydemann principiul *în corp sănătos, minte sănătoasă*, invers e de aceeași însemnatate, și că știința modernă ne învață cum să ne dezvoltăm voința, adevă cum să ne câștigăm armele trebuitoare pentru cucerirea fericirii și învingerea voinței.

Care e cauza, că omul e sărac, nefericit în lumea aceasta, și de ce îi succede unuia taate, ear altuia nimic? Cei mai mulți vor răspunde: sors bona, nihil aliud. Să ai noroc la toate. Heydemann neagă faptul, că norocul orb ar avea vr'un rol principal în viața omului. Cei îndrăzneți sînt norocoși, ear norocul îl ajungem dacă stăruim tot mereu. Subt cuvîntul a stăruim înțelegem a face tot

posibilul ca să ne ajungem scopul și nimic ce ar fi împotriva fericirii noastre.

Educația voinței nu e vr'o teorie nouă. S'a format la facerea omului și la ivirea religiei. Doar principiul de filozofie a lui Socrate: *cunoaște-te pe tine însuși*, nu înseamnă altceva decît: educațiunea voinții. Celce știe și recunoaște ceia ce nu știe, acela recunoaște lipsa de a învăța. Partea cea mare a oamenilor nu moștenesc calități extraordinare, cutoateacestea sînt mulți cari se fericesc prin faptul că-și educează voința.

Un exemplu clasic de voință stăruitoare îl găsim și la actualul împărat al Germaniei, care prin ocupațiunile și întreprinderile sale diferite a ajuns cel mai temut domnitor. Pe cei cari lucrează cu mintea, neurastenia îi face cu timpul incapabili de muncă continuă și le reduce voința. Nu voim să credem faptul că Darwin, Zola, Rausseau, au fost oameni de o construcție fizică slabă, ba unii chiar iubitori de lenevire. Și totuși, prin voința lor puternică, au creat opere neperitoare.

Multe sfaturi înțelepte ne dă Heydemann, asupra vieții; toate însă au un refren: voința de fer învinge tot ce îi stă omului în cale.

Eată unde trebuie pusă pîrghia. Toți oamenii maltratați de neizbutirile vremelnice, să-și ia inima în dinți și — prin voință tare își vor ajunge scopurile vieții. *Molin.*

FOILETON.

Dă-lie d'unge nu-î...

Io cred c'or fost anî răi măi mult,
Cînd rană nu s'o baș făcut,
Dar mietăru dă cucurudz
Și prăst'o bancă n'o trăcut.

Cam printră posturi, la Simg'ordz
Dă mulceorî s'o măi scumpit;
Dar pr'atunci măi ușor lie 'nodz,
La lucru dă toț eşci primit.

Acnu și toamna o pășim,
Îi și cu unu-doauădzăci.
Cam greu, dar trăbă să țirpeșci
Că earna încotro să plăci...

Cînd crapă lemnielise dă gîer,
Atuncia cinfe ce năimeșce,
La casă cînd mulce să cîer,
Și nu șci cie să măi zgogeșce...

Păzască tatăl-dumniedzău
Să nu moară vr'un copilaș,

Că ăla ar fi ursit rău —
Făr' dă pomană o să-l laș.

Dzău dă măi șciu cum o să fie
Copii plîng după bucate;
N'au grijă ei dă sărăcie,
D'atîl' amar dă scumpătace.

Și prin orașă ai săracî
Să vaită toț că-i prea scump trau,
Dar n'ai cie-i facie — răbz și tacî,..
Cie' al flămîndzilor îi raiu!

Un biet gîrlug am fost avut,
L-am îngrășat prăntu tăiat,
Dar prăntu-o vexlă l-am vindut
Ș'acnu dă slastă — m'am gătat.

Acruma clisă giminiața
Copii nu-î audz cerînd;
Șieracî prăntu ei dulcița:
Cîer coajă dă malai — plîngînd.

Noî nis dătot stîș dă năroc,
Copii goî, cu pofta 'n cuî
Nici nu lie măi dă 'n gînd dă joc,
Dă carce — dă-lie d'unge nu-î...

Ilie Crăciunel.

Dalfino.

De **Gabriele D'Annunzio.**

Toți îi ziceau Dalfino, și porecla aceasta i-se potrivea de minune, pentru că în apă părea adevărat un delfin, cu spinarea aceia încovoată de lopeți și de funiile edecului, cu capul mare și cu păr stufos, cu puterea aceia supraomenească ce avea în brațe și în picioare, de făcea sărituri de spaimă. Să-l fi văzut cum săria chiuind din virful stîncei Forroni și cădea în apă ca un erete rănit în aripă ca să iese departe, din apa verde, cu ochii mari uitîndu-se drept în soare. Atunci să-l fi văzut! Și poate că era și măi frumos pe corabic, agățat de catarg, pecînd șirocul șuiera în funii, ear vela roșie stetea gata să se sfășie de furtuna ce urla și care par'că vrea să-l înghiță.

Nu avea nici tată nici mamă; ba pe mama sa o omorise el cînd s'a născut, acum douăzeci de ani, într'o noapte de toamnă. Pe tatăl său îl înghițise marea, într'o seară, pecînd libeccio urla ca o haită de lupi, ear cerul părea la apus de sînge. Deatunci, întînderea aceia de ape avea pentru el un farmec straniu, asculta mugitul mării ca-

Raglanuri, galoși,
pardisiuri, pălării,
ghete, pentru bărbați, femei și copii, paltoane, geamantane

au ajuns, în mare depozit, la firma
Telefon Nr. 38.

IULIU WEISS în ORAVIȚA

Adunarea învățătorilor gr. or. rom. din Despărțământul Biserica-albă.

La 19 Noembrie n. a. c. s'a ținut adunarea învățătorilor din Despărțământul Biserica-albă în frunțașă comună Ciuchici, în una din salele de învățământ ale frumoasei și din nou ziditei școli confesionale române. La această adunare, cu absența alor 4 inși numai, toți învățătorii din tract au luat parte. După invocarea Duhului sfânt, celebrată de preotul local Gh. Lința, toți învățătorii asistă la prelegerea practică „Italia” din Geografie, ținută cu cl. V. de învățătorul local C. Petra. Răspunsurile școlărilor precise și corecte.

A urmat după aceea deschiderea adunării prin președintele despărțământului N. Mircea, prin o vorbire aleasă și plină de frumusețe, în care schițează pe scurt starea învățătorului din trecut și starea lui actuală, arătând progresul enorm pe care l-a făcut învățătorimea română.

Urmează discuția asupra prelegerii practice a învățătorului C. Petra. La discuția aceasta ia cuvântul inv. M. Trandafir, T. Murgu, T. Rădulea și președintele N. Mircea și, pe lângă unele observări binevoitoare, se declară de „succesă”.

Disertații n'au fost.

S'a dat citire circulareii comitetului central și s'au distribuit membrilor spre lucrare unele din temele notate în această circulară.

Învățătorul J. Belca se plinge că preotul-capelan local, cînd vine să cerceteze școala, în calitate de director școlar (?) se amestecă în prelegere; mai mult: îl ia pe învățător la răspundere pentru metodele pe care le folosește în școală, fără ca acesta (preotul, un băiat tînăr) să aibe cea mai palidă idee despre educațiune și chestiile pedagogiei. Roagă dar pe prezident ca, prin comitetul central, să intervină la Venerabilul Conzistor diecezan să interzică odată pentru totdeauna preoților de a-și aroga în școală drepturi pe care nu le au.

Mai departe inv. T. Murgu face propunerea ca Reuniunea noastră să alcătuiască un comitet de cîțiva membri, către cari să se poată adresa acei învățători cari dau de necazuri grele, cu neprimirea salariului, ori

și cum înțelegea vorbe și îi vorbia ca în ziua cînd vorbia cu tatăl său, cu drăgălășenie și cu mîngăierii copilărești, cari se prefăceau în cîntece sălbatiche, sau în melodii lungi pline de melancolie.

— Doarme colo — zise într'o zi vorbind cu Zarra — și o să mă duc și eu acolo. Mă așteaptă, știu că mă așteaptă... l-am văzut erî...
— L-ai văzut? — zise Zarra deschizînd ochii ei negri ca virful corăbiei.

— Da, l-am văzut colo, după virful stîncei Sepple. Marea părea ca de untdelemn, și s'a uitat la mine.

Fetei îi trecu un fior de frică dela cap până la picioare.

Ce mîndră era Zarra! Înaltă și dreaptă ca un catarg, mlădioasă ca o panteră, cu dinții ca de șarpe, cu buze roșii, și cu un pept ce, pe San-Francesco protettore, de nu-ți da în sînge dorința de mușcătură, și făcea să ți-se încrețiască pelea.

Zarra și Dalfino se iubiseră decînd se jucau în nisip și se scaldau în apa albastră; se sărutaseră de miș de ori în fața soarelui și a mării; și soarelui și mării, cîntaseră de miș de ori cîntecul tinereții lor... Oh, frumoasă puternică, îndrăzneată tinerețe, călîtă în apa sărată ca o lamă de oțel.

Zarra îl aștepta să se întoarcă seara, cînd cerul, după Majella, începea să se invinețiască, ear apa, icf și colo, lua reflexuri violete.

altă pacoste ce-î vine peste cap pe nedrept, și pecit va fi cu puțință să poată ajuta pe învățător asanînd aceste rele ce bîntue corpul învățătoresc.

Inv. Daina se plînge, că preotul din Mircovăț a raportat Ven. Conzistor, că el în cursul orelor de Religie nu ar putea susține disciplina între școlari, și pentru aceia Ven. Conzistor a dat un ordin unic în felul său; anume, că până preotul prelege, învățătorul să țină disciplina. După acestea a urmat restaurarea funcționarilor, alegîndu-se din nou tot cei vechi.

E de regretat, că dintre frunțașii comunei Ciuchici, cari au ridicat o școală atît de măreață, la adunare — niciunul nu au aflat de bine a lua parte afară de preotul Gh. Lința.

Ședința s'a isprăvit către ora 1 p. m., cînd a urmat prînzul comun.

Raportorul.

IGIENĂ.

Cauzele generale ale tuturor boalelor.

Etă cauzele boalelor:

Tot ce ne înconjoară ni-e și prieten și dușman, după împrejurări, și etă cum:

1. *Aerul*, care e așa de folositor, cînd e curat, încît fără el nu putem trăi, cînd e stricat, e dătător de boale.

Noi tragem în pept aerul pentru oxigen (partea cea bună a aerului), care intră în sînge și produce arderile încete din țesuturile noastre, combinîndu-se cu cărbunele și dînd căldură din trupul omenesc, și deci puterea, dar oxigenul acesta, dacă e prea mult, ori dacă e prea puțin, e vătămător, și așa se face că și cei cari sînt nevoiți să lucreze în aer prea des, și cei cari se duc în aer prea rărit, cum ar fi pe virful munților, sufer de anumite boale, și tot așa se întîmplă și cînd aerul e încărcat cu tot felul de pulberi, cu semînte de boale, ori cu gaze otrăvitoare ce ies atît din respirația omului și a animalelor, cît si din latrine și gunoaie în putrezire. Deaceia bine zice Românul: Cum ți-e aerul, așa ți-e sănătatea.

2. *Pămîntul* ne ține și ne hrănește pe toți, dar el poate pricinui și boale, prin necurătenile ce i-le dăm noi, și el ni-le dă înapoi molipsind apa pe care o bem, aerul pe care îl respirăm, sau diferite plante și fructe pe cari le mîncăm.

Un om care zace de lingoare, ori de holeră, și nu iese afară într'o anumită groapă ori latrină în care să toarne apoi lapte de var proaspăt preparat, ci iese la întîmplare în poiană, mîrdăriile lui, cari conțin sîmîntă de lingoare, ori de holeră, pot să fie duse în apa din puț și toți

Corăbiile sosiau în cîrduri, ca paserile, la virful Sepple, departe, departe, dar corabia lui Dalfino aluneca mai repede, le întrecea pe toate și venia cea dintăi, ușoară și elegantă, cu pinza ei roșie umflată de vînt, cu Dalfino ce stetea pe proră țapăn ca o coloană de granit.

— O! — strigă Zarra — cum ți-a mers pescuitul?

El îi răspundea cu un chiot; gabianii se înălțau strigînd după stînci și pe tot țărmlul mării se răspîndia gălăgia pescarilor și mirosul de pește proaspăt.

Dar mirosul de mare îi îmbăta pe amîndoi. Cîteodată se uitau lung unul altuia în ochi, ca doi bolnavi, ea șezînd pe marginea corăbiei, el întins pe scindurile din fund, la picioarele ei, marea aceia verde ca o nesfirșită cîmpie da Maî, mișcată de vînt.

— Ce ai astă-seară în ochi, Zarra, șoptia Dalfino. Ași jura, uite, că tu ești o zînă de acelea ce stă în ape, departe-departe, și care este jumătate femeie, jumătate pește, și care, cînd cîntă, rămîi împetrit. Odată și odată, tu o să te cufunzi în ape și o să mă lași...

— Nebunele! răspundea Zarra, cu dinții strînși și cu buzele desehise bîgîndu-î mîinile în păr și ținîndu-l ca pe un leopard încătușat...

Marea mirosia mai tare decît orcînd.

cîți vor bea apă de acolo se vor molipsi de boală, și tot așa și cu holera.

3. *Căldura*. Corpul omenesc e deprins să aibă o anumită căldură, dar cînd aceasta se mărește, el se apără prin sudoare ș. a., și dacă căldura ajunge prea mare, se îmbolnăvește și chiar moare, cum s'a întîmplat în America, Anglia și Germania, unde au murit foarte mulți de insolajie (soare sec), și cum se întîmplă și la noi la soldați și la cei cari umblă cu capul gol în soare, sau cu căciula vara. Despre frig ce să măi vorbim? Toată lumea știe că foarte multe boale provin din receală.

4. *Lumina*. Fără ea animalele și plantele se ofilesc, ear despre oameni se și zice chiar că: în casa unde nu intră soarele, intră doctorul; cînd însă lumina e prea mare, strică ochii.

Aceste patru lucruri de mai sus se numec *cauze fizice*.

Sînt și *cauze mecanice*, cari pricinuesc numeroase boale:

O zguduire a creierului face pe cineva să-și pearză mințile și chiar să moară.

Dar loviturile de tot soiul, cari produc scrintitură, rane, ruperi de carne și oase...?

Munca prea multă și somnul prea mult pricinuesc și ele boale, și bine ar fi ca omul să poată trăi omeneste, muncînd numai 8 oare pe zi, ear 8 să le întrăbunțeze pentru somn și 8 pentru luminarea minții și — repaus.

Alte cauze de boale sînt: *otrăvurile* cum ar fi cocleala, cînd cineva prepară bucatele în vase de aramă nespoite, gazele ieșite dela sobele cari ies din răsuflarea oamenilor, cînd sînt prea mulți în aceiași odaie, care nu se aerisește; fumul de tutun prin *nicotina* ce conține, toate rachiurile, curate sau necurate, prin *alcoolul* (spirtul) lor, unele ciuperci, carnea stricată, cucuruzul stricat ș. a.

(Va urma).

Dr. D. Pășcanu.

ECONOMIE.

Noua emisie de acții a „Victoriei”.

Precum sîntem informați din izvor competent, emisia nouă de acții a institutului „Victoria” a succes în mod strălucit, și întreaga valoare a acțiilor nouă, fiind deja vîrsată la casa institutului, emisia aceasta nouă s'a încheiat defenitiv.

Prin această operație capitalul de fondare al acestui institut frunțaș face azi Cor. 2, 500.000, ear fondurile sale de rezervă se apropie de însemnata sumă de aproape 2 milioane.

Totodată sîntem autorizați a aduce la cunoștința domnilor acționari că Direcțiunea institutului, pelîngă remiterea titlurilor provizorii, eliberează deja acțiile din această nouă emisiune.

Faptul îmbucurător că acțiile au fost iscalite și plătite în timp atît de scurt, dovedește încrederea ce-o are marele public românesc în acest vechi institut de bani.

„Tribuna”.

Intr'o dimineață de Iunie se duse și Zarra la pescuit. În aerul limpede era o răcoare ce băga fiori în sînge; tot țărmlul era acoperit de aburi. O rază sparse ceața, ca o săgeată de aur, peurmă alte raze, fășii roșii, pete violete, grămezi tremurătoare, roșii, mînunchiuri porlocalii, azurii, se topiau într'o minunată armonie ne colorii. Aburii măturați de vînt periră și soarele schinteia ca un ochi de sînge peste marea vinată. Grămezi de gabiani țipau ca un rîs omenesc, rîzînd apa cu zborul lor.

Barca aluneca pelîngă coastă, cu tresăriri vii; spre răsărit, spre stîncile Forrhori se vedeau nouri roșii.

— Uite, zise Zarra lui Dalfino ce stetea la manevră cu Ciattè chiorul și cu Pachiò, doi tineri oacheși și puternici ca oțelul, uite ce mici sîni casele pe mal, de par de jucărie.

— Da, răspunde chiorul rîzînd.

Dalfino nu răspunde, ci se uita la plutele năvodului. Pe urmă, cu ironie în glas și uitîndu-se drept în ochii ei, zise:

— Ce băiat frumos are cumătra Gnese, nu e așa, Zarra?

Fata se uită drept în ochii lui de foc și-și mușcă buza de jos.

— O fi! răspunde nepăsătoare și se uită la un cîrd de gabiani.

— Da, da! Și apoi ce frumoase haine de

Adunarea generală a învățătorilor ort. rom. din despărț. Oravița.

Mercuri a. m. s'a ținut adunarea învățătorilor din tractul Oraviței în școala din Oravița-română. Prezenți la adunare au fost 20 învățători, iar 5 învățători au absentat.

La orele 9 s'a celebrat Chemarea Duhului sfânt, după care imediat s'a ascultat prelegerea inv. S. *Veveriță*, din „Învățământul intuitiv” ținută la cl. II. Prelegerea a fost declarată „deplin succasă”. După deschiderea adunării, a urmat constatarea celor prezenți și citirea circularului comitetului central. Însfîrșit inv. Al. *Jianu* a citit o disertație despre „Desemnul modern” care a fost ascultată cu plăcere, votându-i-se disertantului mulțumită protocolară. S'a hotărât, între altele, a se augmenta biblioteca despărțământului cu opuri noi pedagogice și a se înscrie și despărțământul nostru între înființatorii „Bibliotecii școlarelor bune”. La reconstituirea au fost aleși: Președinte: inv. Al. *Jianu*, secretar: inv. S. *Veveriță*, bibliotecar: inv. Gh. *Lipovanu* și casier: inv. C. *Rusovanu*. Proxima adunare se va ține la Forotic.

Învățătorul.

Cum a fost prins banditul Pantelimon.

Banditul Pantelimon, urmărit atîta vreme a fost în cele din urmă prins de jandarmi în comuna Căbești din jud. Tutova.

Prinderea lui Pantelimon se datorește numai faptului prinderii în Adjud a unui alt bandit, tovarăș a lui Pantelimon de jandarmii din Adjud.

Costache e din comuna Țubacani, com. Păstreveni (Neamț), în vîrstă de 30 ani, scurt, gras, blond. Acum un an a fost paznic în serviciul fraților Rappaport, arendașii moșiei Adjud, de unde a fost dat afară ca bănuț de furt.

Costache a făptuit și alte fîlhării pentru cari era urmărit; în cele din urmă se găsea în tovărășia banditului Pantelimon, cutreerînd împreună unele comune din județul Tecuciu, Putna și Tutova.

După înțelegerea avută cu Pantelimon, pe care-l lăsase în jud. Tutova, Costache intră în ziua de 13 c. în Adjud și trage la curtea moșiei, la vizitiul N. Chiriac, cu care merge la circiularul Luță Vlășie. În acest timp, șeful de jandarmi din Adjud care avea circulari de urmărire a lui, intră în circiular, recunoaște pe Costache și-l arestează.

Din primele cercetări Costache a declarat că a fost trimis de Pantelimon la Adjud unde urma să se întâlnească cu dînsul, spre a prăda pe un arendaș denunțînd în același timp cu gazdele lui Pantelimon din Adjudul-Vechiu (Putna), din Giurgioana (Tecuci) și din Căbești (Tutova).

Imediat s'a format o poteră care s'a dus la Anton Luca, ear acesta o îndreaptă la cealaltă gazdă a banditului, anume Tache Dorin din Căbești.

grănicer are, cu fire galbene, cu păr:rie cu pană și cu sabie... Dacă...

Zarra se lăsase pe spate cu voluptate, cu peptul drept, cu buzele întredeschise pecînd mîstralul îi juca în părul despletit.

— San-Francesco proterotte; — șopti Dalfino printre dinți simțînd singele cum îi ferbe în vine. Mîna, chiorule, mîna.

Grănicerul, cînd trecea Zarra îi spunea cîteo vorbă frumoasă, răsucindu-și mustăcioara blondă și rezimîndu-și o mîna pe mînerul săbiei. Dînsa ridea, ba odată s'a întors să se uite îndărăpt.

— Singele este roșu, zicea Dalfino cu un aer morocănos, pecînd fiul cumetriei Gnese trecea mîndru, pe dinaintea corăbiilor ancorate cu pușca pe umăr.

Și într'o seară, cea din urmă de iubire, se văzu că singele este roșu.

Apunea soarele într'un foc de nour, și din-cînd-încînd se simția cum trage șirocoul, ear marea se lovia de stînci spumegînd și cîntînd de par'că blestema. În fața Vămei, stetea corabia cea nouă a cumătrului Cardillo și mirosul de castan se întindea peste tot malul.

— Ear l-am văzut, Zarra, — zise cu amărăciune Dalfino, șezînd pe marginea bărcii trasă pe uscat. Ear mi-a spus că m'așteaptă, și o să mă duc, că n'am ce să mă fac aici.

Potera împresoară locuința. Banditul simte, se înarmează și se urcă în podul casei, cu scopul să iese pedeașupra acoperișului. Potera trage focuri. Banditul la detunăturile armelor își perde cum-pătul, se dă jos din pod și strigă să nu mai tragă, că se predă; apoi deschizînd fereastra, a aruncat două arme, o cartușieră și un cuțit.

Dup'aceia, potera, în frunte cu șeful secției de jandarmi Zaharia a legat pe bandit și l-a dus la Tecuciu.

Banditul Pantelimon, împreună cu Costache au fost duși la Foșani, spre a se face cercetări și confruntări. Deacolo vor fi duși la Peatra-Neamț în același scop.

FELURIMI.

Cea mai mare colecție de pureci. O are baronetul englez Walter Rothschild, vestit de altfel prin grădina sa zoologică. De o bucată de vreme a dat cea mai mare luare aminte purecilor sau latinește fam. Pulicidelor. Are la 2000 de feluri și încă îi lipsesc multe specii sau varietăți. Multă vreme i-au fost zădărnice silințele de-a căpața vre-un purece de-aî vulpei polare. Unui vîntor, care i-a trimis patru, i-a dat 3000 de coroane. Purecii merită studiu și fiindcă sînt respînditori de molime, între altele, ai ciumei.

CRONICA.

Reprezentanța d'aici a decis, spre bucuria tuturor cetățenilor, inzestrarea orașelului nostru cu lumină electrică. A și fost vremea să ieșim odată din beznă.

Marți, la 12 c. n. alegerea de protopop la *Biserica-albă*.

† Studentul medicinist *Miloș Farca*, fiul ospătarului din Cacova, după lungi și grele suferințe, a încetat din viață în etate de 25 ani. Fie-i țărîna ușoară!

Reprezentanța teatrală „A doktor ur”, dată Duminecă în sala teatrului de către societatea diletanților din localitate, a reușit peste toate așteptările.

În congresul național bisericesc au fost aleși în dieceza Caransebeșului deputați din cler I. P. C. S. arhimandritul *Filaret Musta* în Caransebeș, P.C.S. protosinghelul *Dr. Traian Badescu* în Verșeț, prot. *Andrei Ghidiu* în Oravița, prot. *Dr. Gheorghe Popovici* în Lugoj, prot. *Dr. Seb. Olariu* în Făget, prot. *Ion Pepa* în Jebel, adm. prot. *Sofrone Nedici* în Biserica-albă, adm. prot. *August Ghilezanu* în Ciacova, adm. prot. *Dr. Ion Sîrbu* în Mehadia și preot *Stefan Popa* în Petrovasela. Alegerea deputaților mireni, trecînd abia mine, Duminecă, prin scrutiniu, vom relata-o în numărul viitor.

Strînse gura într'un zîmbet urcîcios, apoi își viri mîna în păr și zise:

— N'am ce mai face aici.

În inimă avea furtuna, sârmanul Dalfino, în inima lui tare ca stîncile de granit și largă ca marea, în care se amesteca superstiția, ura, dragostea. Undele albastre îl atrăgeau pe nesimțite, dar i-se părea că chiar subț unde, nu o să aibă pace dacă nu s'o răzbuna.

Oh, Zarra, Zarra, i-au furat și pe Zarra.

Amîndoi tăceau ascultînd mișcarea valurilor și respirînd mirosul de catran; dînsa nu avea puterea să scoată o vorbă: stetea nemișcată ca o statuie.

Biata mea barcă! șopti Dalfino pipăind lemnul negru, care ca și el a înfruntat sute de furtuni fără să se spargă. În ochi îi luciau lacrimi ca la un copil.

— Adio, Zarra, mă duc.

O sărută pe gură, și o luă la fugă pe nisip spre vama, ear singele în vine i-se răsărătise. Se întîlni cu grănicerul tocmai subț felinar, sări la el ca un tigr, și-i tăie gîtul cu o lovitură de cuțit, de nu avu vreme să scoată niciun strigăt.

Și pecînd lumea alerga, el se aruncă în mare, peri în valuri, apăru ear luptîndu-se cu puterea lui supraomenească; îl văzură ear în spume albă, apărînd ca un delfin, apoi peri în întunericul serei, în șuerăturile șirocoului și în țipetele desperate ale cumetriei Gnese.

P. R.

În 14 l. c. st. v. s'a redeschis „Cantina școlară” înființată anul trecut pe lingă școala noastră confesională din localitate, susținută fiind prin contribuțiile inteligenței noastre din Oravița-montană și prin sprijinul „Oraviciane” și a bisericii din localitate. La „Cantina școlară” beneficiază prinț gratuit la 25 școlari săraci, cari locuiesc departe de școală, de 4-ori pe săptămînă. Luni, Marți, Joi și Vinerea. Oaspeții — și mici și mari — sînt bine văzuți.

În două cercuri din dieceza Aradului au fost candidați pentru congres și doi învățători. E un semn îmbucurător al vremii, că ajung și învățătorii români să fie — barem candidați.

În presa mare se vestește că între ministrul de externe al Monarhiei și între șeful statului major, cum și între Monarh și moștenitorul de tron s'ar fi ivit diferende destul de grave.

D-nul *Nicolae Iorga* a ținut în Ateneul din București o conferință interesantă asupra *menirii presei*.

În comuna Răcari (România) s'au descoperit rămășițele unei cetăți romane.

În Bosnia s'a dat de urma unei întinse conspirații în scopul transformării Bosniei și Herțegovinei într'un imperiu sîrbesc, subț un principe muntenegrean.

Erî dimineață s'a sinucis moșneagul de 84 ani *Martin Mayerhoffer* din Oravița-rom.

În România a căzut zăpadă în mai multe părți ale țării.

Generalul *Averescu*, fostul ministru de război, a fost numit șef al marelui stat major român.

Petiția alegătorilor români din cercul electoral Vinț a fost respinsă Joi. Petiționarii au fost osîndiți la plățirea speselor de 26.860 cor.

La Banca comercială din Budapesta un necunoscut a falsificat cambii în preț de 282.000 cor.

Curtea cu jurați din Viena a osîndit pe *Niegus*, care încercase să omoare în parlament pe ministrul de justiție, la 7 ani de robie grea.

Poșta Redacțiunii.

L. R. *Alibunar*. Da, zmînta s'a întîmplat din cauză că n'au fost filele manuscrisului numerizate. Acum nu se mai poate corecta foiletonul din numărul anterior.

Poșta Administrațiunii.

Înainte de încheierea anului rugăm pe On. noștri abonați, cari au întîrziat cu plățirea abonamentului, să binevoiască a-și achita restanța. Cine nu-și va cunoaște datoria, va fi dat în judecată. Vor fi împrocuați și unii dintre restanțierii pe cari pîn'acuma i-am fost cruțat. Să se știe!

BIBLIOGRAFIE.

No. 704 al „Bibliotecii pentru toți” cuprinde „*Rhea Silvia*” piesă în 4 acte de N. Scurtescu. Deși scrisă acum treizeci de ani a trecut neluată în seamă, pîn'acum, cînd direcția Teatrului Național a făcut frumosul gest de a deschide stațiunea actuală cu această lucrare. Critica și presa au fost unanime în a recunoaște calitățile piesei și sinceritatea simțirii adevărate a celui ce a scris. Îndemnăm cu tot dinadinsul pe toți iubitorii frumosului de a-și procura această broșură care pentru suma de 30 de bani cuprinde într'un tipar îngrijit ediția acestei lucrări, revăzută după textul tipărit de autor în 1877. A se cere la Librăria editoare *Leon Alcalay, București*, catalogul complet al acestei Bibliotecii care cuprinde peste 700 volume bine alese d'ale literaturii române și străine.

Editor-proprietar: *Gheorghe Jianu*.

Redactor-responsabil: *Ilie Oravițanu*.

Totfelul de inserțiuni și reclame se primesc spre publicare în „PROGRESUL” în cele mai avantajoase condițiuni cu prețuri moderate. Reclama e sufletul comerțului. — Prin reclamă la progres!

Mulțumită publică.

Mulțumim și pe calea aceasta tuturor prietinelor și cunoscuților, cari din tristul prilej al încetării din viață a fiului nostru

Miloș Farca

ne-au adresat cuvinte de îmbărbătare, cum și întregului public care a luat parte la înmormintare.

Cacova, 7. Decembre 1911.

Familia jalnică.

Med. univ.

Dr. Ion Verzar

și-a mutat locuința în casa lui Ivașcu din strada principală în etaj, unde ordonează înainte și după amneaza.

Aviz!

Proprietarii acțiilor dela

banca „Plugarul” s. p. a. în Cacova

Nr. 1550—1564, 1565—1569, 1577—1578, 1579—80, 1581—83, 1584, 1585—1586, 1589, 1608—9, 1620—24, 1627, 1678—79, 1720—1721, 1722—23, 1739—40, 1763, 1782—83, 1800, 1801, 1829—48, 1849—50, 1870, 1911—12, 1976, 1977—80, 2201—5, 2206—2207, 2208, 2251, 2253, 2278—87, 2288—89, 2560—62, 2583—87, 2591—92, 2593—2595, 2626—27, 2636, 2673—76, 2679—80, 2761—62, 2763—64, 2783—93, 2822—25, 2831—34, 2835—39, 2847—56, 2857—61, 2966—74, 2989, 3005—9, 3012, 3041—42, 3051—52, 3087—88, 3096—98, 3100—6, 3164—73, 3304—73, 3374—79, 3380—3393, 3419, 3440—44, 3527—28, 3570—79, 3601—30, 3662—63, 3670—71, 3690—94, 3710—11, 2712, 3713, 3714, 3715, 3716, 3717, 3739—43, 3744—48, 3759—91, 3787, 3823—3827, 3918—3928, 3929—38, 3808—3817 sînt provocați prin aceasta a-și achita restanța, la dintră se vor aplica dispozițiile §§. 153 și 169 din legea comercială.

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

Cine dorește să aibă o față albă ca laptele, să folosească **crema americană, pudra americană și săpunul american**, care de-părtează de pe față și de pe mini orcefel de pete, și întrece toate mijloacele de acest fel, întrebuintate pîn'acum. Se capătă la: **Apoteca Sfintul Gheorghe în Oravița** (peste drum de prăvălia R. Goldstein). Prețul unui borcan de cremă americană 1 coroană. Prețul pudrei americ. 1 cor. 50 fil. Prețul săpunului americ. 80 fil. Incontra durerii de dinți mai bune sînt pi-căturile americane. Prețul 1 cor.

Albert Jancsus

primind prăvălia lui

G. Ivaskovits din strada principală

„La mîța neagră”

își va da toată silința a menține numele bun al acestui magazin bogat asortat cu tot felul de articole moderne de manufactură, **casă solidă-creștină**, unde se capătă și bumbac, cirpe, pînă și mătăsuri veritabile, cu **prețuri fixe**, absolut solide. — Serviciu culant. Comandele pentru cei din jurul Oraviții încă se efeptuesc cu promptitudine.

Cine vrea marfă bună, să tîrgue în
băcănă

GHEORGHE BOGDANU

peste drum de biserica din Oravița-rom.

AVIZ.

La **tîmplăria Iohan Formayer**
în Oravița

se pot comanda totfelul de mobile și lucrări pentru zidiri, cu prețuri absolut solide, fiindcă neavînd depozit, costișitor, e în măsură a lucra mai ieftin decît orcare. Pofțiți și vă convingeți!

In „Farmacia bătrînă” a lui

Max de Knoblauch,

nou renovată, și ajustată modern, serviciu
X-7 prompt și culant.

Banca de asigurare

„Transylvania”

fondată la 1868, primește asigurări pe viață și asigurări încontra focului și încontra grîndinei etc. în condiții foarte favorabile.

Valorii asigurate: 105 milioane cor. — Des-păgubiri plătite: 7 1/2 milioane cor. Fonduri de rezervă: 2 milioane cor.

Informațiuni la Direcțiune în **Sibii**, strada Cisnădiei 5., la Agentura principală în **Arad**, la Agentura cercuală din **Oravița** și la Agenturile locale de prin diferite comune românești, reprezentate prin bărbați de-ai noștri de toată încrederea.

La

Tipografia „Progresul”

în Oravița

se capătă

totfelul de tipărituri,

cu prețuri absolut solide.

Aviz.

La **Administrația foii noastre** s'a alcătuit o societate pentru a juca la loterie cu peste 100 de lozuri, dintre cele mai bune,

cu 1—2 trageri în fiecare lună.

Membrii societății vor participa, îndată după plătirea celei dintăi rate, ear după achitarea tuturor 48 de rate lunare, cînd se dizolvă societatea, înafară de eventualul — și foarte probabilul — câștig ce se va împărți între participanți, fiecare membru va primi la mînă cîteun loz din fiecare soi cu care jucăm (foarte bune hirtii de valoare) și lista tragerilor și pe mai departe — grătuit.

Ceice dorese a se alătura cu noi la acest joc de noroc, cu cele mai bune șanse, să binevoiască a ne aviza grabnic pe cîteo cartă poștală, spre a li-se comunica detaliurile.